

Natalie Diaz

ALFABETIKUS IGÉNY
EGY VADINDIÁN-REZERVÁTUM
ANGLIKÁN SZERÁFOK ÁLTALI LEIGÁZÁSÁNAK
TOVÁBBI VIZSGÁLATÁRA

*(Abecedarian Requiring Further Examination of Anglikan
Seraphym Subjugation of a Wild Indian Rezervation)*

Az angyalok nem jönnek be a rezervátumba.
Baglyok talán, vagy denevérek, és dobozszerű, pettyes valamik.
Coyotok is. Mind ugyanazt jelentik –
Dekadenciát és halált. És a halál
eszi az angyalokat, gondolom, mert még nem láttam
felénk angyalt repdesni ebben a völgyben.
Gábiel? Soha nem hallottam róla. De ismerek egy Gabe nevű fickót...
Hiszen átjött a powwow¹ idején, ráadásul itt maradt, tipikus
Indián. Biztos, hogy voltak szárnyai a
jómadárnak. Lopott kocsikkal repkedett. Akárhol állt meg,
kölykök nőttek ki a nők hasából, mint a tők.
Lám, egyetlen indiánról sem tudok, aki angyal lett volna, vagy látott
volna angyalt.
Még a karácsonyi ünnepségen sem vagy akár valami hasonló bulin.
Nazarénus gyülekezetekben minden decemberben tartanak ilyen,
örökökké John lelkész felesége szervezi. Nem csoda, hogy a
plébános fia az angyal – mindenki tudja, hogy az angyalok fehérek.
Quo jure kellene foglalkoznunk az angyalokkal. Nem tesznek jót
az indiánoknak.
Rég volt, de emlékeztek, mi történt legutóbb, amikor
simán iderepült egy fehér isten az óceánon át?
Természetesen létezhetnek angyalok, de ha léteznek is, akkor odafent élnek,
ujjaikon aranygúrrúkkal üldögélnek tengeren túli trónjaikon,

1 powwow: észak-amerikai indián ünnepség

vélhetően a felhők között és bársony köntösben, gazdagon, kövéren
és csúnyán

whiskyt iszogatnak ezüstpohárból.

Xenokráciát elkerülendő, jobb, ha ott maradnak saját távoli
mennyországukban.

Yes, reménykedjete, hogy soha nem láttok angyalt a rezervátumban.

Ha mégis, akkor elvisznek
Zionba vagy Oklahomába, vagy valami más pokolba, amit személyesen
nekünk találtak ki.

A MŰVÉSZET VALÓSÁGA

(The Facts of Art)

*Laposfenekű háncskosár napraforgó mintával,
Hopi, Arizona, 1935 előtt*

*Amerikai Indián kosárfonó kiállítás, Portsmouth,
Virginia*

Az arizonai autópálya átvitorlázott a sivatagon...

fekete hullámokat húzó szürke csatahajó,
megállt a narancssárga mesa² lábánál,
nem akarván megkerülni.

Hopi férfiak és nők – barnák, kicsik és agyagszerűek...

– asztaluk magasából bámulták a sárga traktorokat, a vízhordó kocsikat,
a napégettre hólyagosodott fehér embereket – vörösek, mint
a tűzhangyák.

Naptejjel vastagon bekent feleségeiket csillogó Airstream
lakókocsikban vontatják maguk után.

A vének tudták, hogy ezek a Bureau of Indian Affairs utak a rossz
orvossággal egyenlőek – és azt is tudták, hogy a fiatalok egyre

2 mesa: elszigetelt, lapos tetejű, meredek oldalú domb

kevésbé figyelnek rájuk, és ezeknek a fiatal hopi férfiakra munkára volt szükségük, ezért félretették a szerszámaikat, a gyapotfa gyökér tömböket...

és a félig kész Koshari bohóc kacsinákat³, majd a Közlekedési Minisztériumnál kezdtek dolgozni,

hogy a First Mesán fúrókkal mélyen beledöfjenek a föld vastag, vörös húsába, és hogy hatalmas, szikrázó pengékkel vagdossák a mesa arcát, a fúrófejek olyan mélyre fúródtak, hogy fehér szakállat füstöltek az összes hopi férfi arcára. – *Rossz szellemek* – mondták a vének.

Kigyulladtak a pengék és kiégtek – *Ma'saw dühös*, mondták a vének.

Új pengéket hoztak a helikopterek. S míg a vének álmodtak, karjukat és a lábukat levágták, és törzsüket lelógatták egy vacsoraasztal peremén, addig a fiatal hopi férfiak visszamentek dolgozni, hogy a földet nagy rozsdás darabokra vágják.

Először senki nem vette észre – sem a fehér, sem az indián munkások –, de a lerombolt mesa dombjának alján, rögök és homokkupacok között, apró szürke csecsemőkoponya-tálcák heverték.

Csak akkor látták meg a frissen felszeletelt föld- és sziklafalról csillogó ezüstös csontokat, amikor lemásztak –

Mauzóleum-mozaik, levert kárpit: az apró maradványok a halál poros bölcsőjéből riadtak fel, kettévágvá, megrepedve, az idő rongyos takarófoszlányaiba burkolódzva.

Ennyi volt mára, szólta a fehér művezető.

Aznap éjjel az összes indián munkás lerészegedett, megbetegedett – míg a vének kiváik⁴ mélyén imádkoztak. Másnap reggel, amikor a hajnal már a látóhatáron toporgott, az állami munkások felmérték a mesát, bekopogtak a pueblók⁵ ajtaján, már ahol volt, bekiabáltak azokba, ahol nem volt,

3 kacsina: a hopi törzs vallási hiedelmeinek szellemlénye

4 kiva: általában kerek, szent hely rituálék számára

5 pueblo: falu

követelték, hogy a hopi férfiak jöjjenek vissza dolgozni, majd könyörögtek...
aztán whiskyt vettek nekik – megint könyörögtek –, végül
felküldték fehér feleségeiket a veszélyes, meredek hegyoldalba
vésett ösvényre,
hogy megegyezés jeleként kosarakat vásároljanak a hopi
feleségektől és nagyanyáktól.

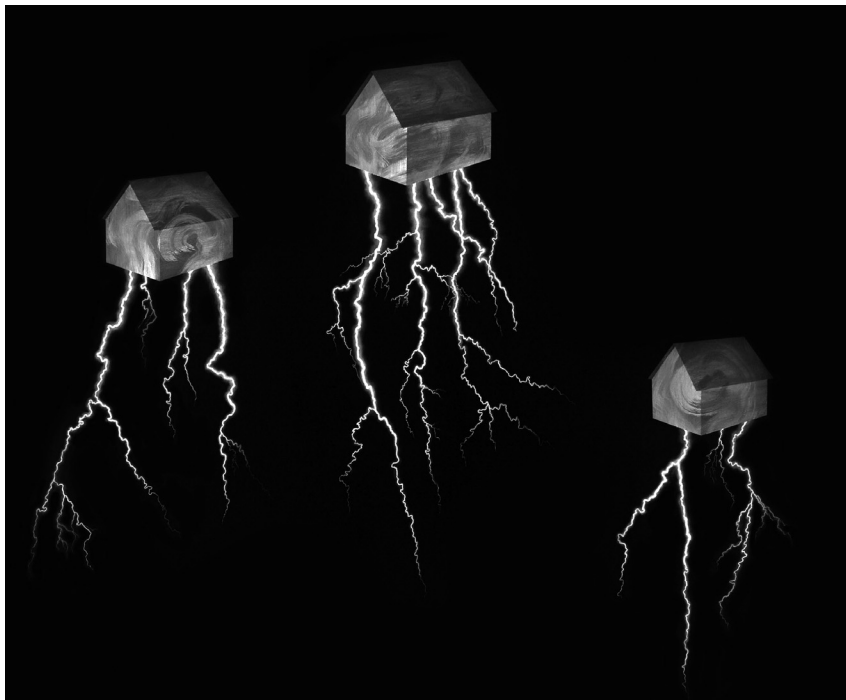
Amikor ez nem működött, az állami munkások
lustának nevezték az indiánokat,
újra felküldték napkalapos feleségeiket,
hogy vegyenek még több kosarat... sőt kacsinákat is,
majd semmirekellőknek nevezték a hopikat,
mielőtt újra könyörögtek nekik, hogy jöjjenek vissza.

Reggel újra megpróbáljuk – mondta a művezető.
De az indián munkások nem tértek vissza.
A Bureau of Indian Affairs és a Department of Transportation
felhívásai válasz nélkül maradtak,
mivel a zaklatott állapotú hopik odabent gubbasztottak.

A mesa hasadékaiban félig eltemetett apró csontok
mosolyogtak és sóhajtoztak a holdfényben,
a néma föld és az örökké tartó éjszaka valaha szent sötétjében,
miközben az Airstream lakókocsikban a fehér nők
levelet írtak haza,

dicsérve férjük türelmét, leírva a lusta vadakat:
a nyomort gipsz- és kőházaikban,
kukoricacsövek a padlótól a plafonig egymásra rakva,
az omladozó falakon az ördögi ceremóniáikat
és azt a barbár módot, ahogyan eltemetik a gyermekeiket,
ó, és azok a gyönyörű, gyönyörű kosarak.

NATALIE DIAZ (szül. 1978.) latin-amerikai és mojave indián származású amerikai költő, az akimel o'odham törzs tagja. Egyetemi tanulmányai alatt és után, egészen 2006-ig profi kosárlabda-játékos volt különböző külföldi csapatoknál. Nyelvőrző és a nyelvi sokszínűség megőrzését előmozdító pedagógus. Jelenleg az Arizonai Állami Egyetem docense. Első kötete, a *When My Brother Was an Aztec* a Cooper Canon Kiadónál jelent meg 2013-ban, amivel American Book Award elismerésben részesült. Jelen fordítások a *Postcolonial Love Poem*, Graywolf Press 2020. (Pulitzer-díj, 2021) és a *When My Brother Was an Aztec*, Cooper Canyon Press (2020) című kötetekből valók.



Fehér zaj II.

(100 x 130 cm, olaj, akril, vászon)